

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Katero sodišče je pristojno?

Izvirna jezikovna različica te strani [es](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

španščina

Swipe to change

Katero sodišče je pristojno?

Španija

1 Ali se moram obrniti na redno civilno sodišče ali na specializirano sodišče (na primer delovno sodišče)?

Osnovno načelo organizacije sodišč v Španiji je enotnost pristojnosti. Edini izjemi sta vojaška pristojnost med vojno in obleganjem ter ustavno sodišče (*Tribunal Constitucional*) kot zadnji porok temeljnih pravic in javnih svoboščin na podlagi vloge za izvrševanje temeljnih pravic in svoboščin (*recurso de amparo*).

Pristojnost je sicer razdeljena med štiri vrste sodišč: civilna sodišča, kazenska sodišča, sodišča za pravdne upravne postopke in socialna sodišča.

Temeljno sodišče med civilnimi sodišči je sodišče prve stopnje (*Juzgado de Primera Instancia*), ki obravnava civilne spore na prvi stopnji in postopke, ki niso izrecno dodeljeni drugemu sodišču. Sodišče prve stopnje je torej mogoče opisati kot splošno ali običajno sodišče.

Civilni oddelek zajema družinska sodišča (*Juzgados de Familia*), ki so sodišča prve stopnje. Kadar so na voljo družinska sodišča (na splošno v središčih z veliko prebivalci), so pristojna za obravnavo družinskopravnih sporov glede razveljavitve zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti in razveze zakonske zveze, razmerij med starši in otroki ter zaščite oseb z omejeno sposobnostjo. Kadar se zoper eno od strank pred sodiščem, ki obravnava nasilje nad ženskami (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), začne kazenski postopek, je zadevno sodišče pristojno tudi v navedenem civilnem postopku.

Civilni oddelek zajema tudi specializirana gospodarska sodišča (*Juzgados de lo Mercantil*) in sodišča za blagovno znamko EU (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Socialna sodišča (*Juzgados de lo Social*) so pristojna za obravnavo zadev, ki se nanašajo na delovno pravo. Med njimi so individualni spori med zaposlenimi in delodajalci glede pogodb o zaposlitvi, spori glede kolektivnih pogajanj, zahtevki iz naslova socialne varnosti in zahtevki zoper državo glede njenih odgovornosti na podlagi delovnega prava.

Kazenska sodišča so pristojna za obravnavo kazenskih zadev.

Posebnost španskega prava je, da je mogoče civilni postopek, ki izhaja iz kaznivih dejanj, združiti s kazenskimi postopkom. V takih primerih kazensko sodišče odloči o višini odškodnine, ki jo je treba plačati v zvezi s kaznivim dejanjem. Kadar oškodovanec ne vložil civilne tožbe, jo v njegovem imenu vložil javni tožilec, razen če se oškodovanec v kazenski zadevi izrecno odpove pravici do vložitve tožbe.

Nazadnje, pravdna upravna sodišča nadzorujejo zakonitost ukrepov javnih organov in obravnavajo finančne zahtevke zoper njih.

2 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna redna civilna sodišča (tj. sodišča, ki so pristojna za take zadeve)?

Glej odgovore v nadaljevanju.

2.1 Ali obstaja razlika med nižjimi in višjimi rednimi civilnimi sodišči (npr. okrožna sodišča kot nižja sodišča in regionalna sodišča kot višja sodišča) in če je tako, katero sodišče je pristojno za mojo zadevo?

V Španiji ni razlike med različnimi sodišči prve stopnje glede višine zahtevkov ali resnosti zadeve, ki jo lahko obravnavajo, nobeno sodišče prve stopnje pa ne more obravnavati pritožb zoper odločitve drugih sodišč prve stopnje. Pritožbe v civilnih postopkih vedno obravnavajo deželna sodišča (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Krajevna pristojnost (je sodišče v mestu A ali mestu B pristojno za mojo zadevo?)

Španija je za pravosodne namene geografsko razdeljena v občine, okrožja, province in avtonomne skupnosti. Okrožje je teritorialna enota, ki jo sestavlja ena ali več sosednjih občin v isti provinci. To je najpomembnejša ozemeljska razdelitev, saj je to območje, na katerem je pristojno sodišče prve stopnje.

(Podrobnosti so na voljo na spletišču ministrstva za pravosodje na naslovu: mjusticia.gob.es.)

Ponekod, kjer je to potrebno zaradi velikega števila primerov, je ustanovljenih več sodišč iste vrste. Tako je trenutno v večini mest. Sodišča so zaporedno oštevilčena glede na datum ustanovitve.

Načeloma so vsa ta sodišča enako pristojna, delo pa si razdelijo v skladu z notranjimi vladnimi pravili o dodelitvi zadev. Vendar pa je v nekaterih primerih mogoče pravila o dodelitvi zadev uporabiti za dodelitev različnih vrst zadev različnim sodiščem v istem okrožju.

2.2.1 Splošno pravilo krajevnosti pristojnosti

Če stranki ne skleneta dogovora ali če se ne uporabljajo obvezna pravila, velja osnovno pravilo, da je pristojno sodišče prve stopnje okrožja, v katerem ima toženec stalno prebivališče, če tega nima, pa okrožja, kjer ima dejansko prebivališče. Če toženec v Španiji nima niti stalnega niti dejanskega prebivališča, je pristojno sodišče prve stopnje okrožja, v katerem se toženec nahaja ali v katerem je imel zadnje dejansko prebivališče. Če se ne uporablja nobeno od teh meril, lahko tožnik vložil zahtevek pri sodišču prve stopnje okrožja, v katerem ima sam stalno prebivališče.

Za ta namen velja:

zahtevki zoper lastnike podjetij in izvajalce poslovne dejavnosti, vloženi v zvezi z njihovimi poslovnimi ali poklicnimi dejavnostmi, se lahko po izboru tožnika vložijo tudi v katerem koli od krajev, kjer ti opravljajo svojo dejavnost;

zahtevki zoper pravne osebe se lahko vložijo tudi v kraju, kjer so nastali okoliščine ali pravno razmerje, ki je predmet zahtevka, ali kjer ti učinkujejo, če ima pravna oseba tam podjetje ali zastopništvo.

2.2.2 Izjeme od splošnega pravila**2.2.2.1 Kdaj lahko izbiram med sodiščem v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo) in drugimi sodišči?**

Na podlagi trenutnega španskega postopkovnega sistema tožnik načeloma ne more izbirati krajevnosti pristojnosti. To je mogoče le v naslednjih primerih:

- pri stvarnih tožbah glede nepremičnega premoženja, ki zajemajo več nepremičnin ali eno nepremičnino v več okrožjih. V teh primerih lahko tožnik tožbo vložil v katerem koli pristojnem okrožju;
- pri tožbah, s katerimi se zahtevata predložitev in odobritev izkazov tistih, ki so odgovorni za upravljanje premoženja drugega, če kraj, kjer je treba predložiti izkaze, ni določen. V teh primerih lahko tožnik izbira med toženčevim stalnim prebivališčem in krajem, v katerem se premoženje upravlja;
- pri zapuščinskih sporih: tožnik lahko izbira med sodišči pokojnikovega zadnjega stalnega prebivališča v Španiji in sodišči, kjer je večina zapuščine;

- pri tožbah v zvezi z intelektualno lastnino: tožnik lahko izbira med naslednjimi kraji: kjer se je zgodila kršitev, kjer obstajajo dokazi *prima facie*, da se je kršitev zgodila, ali kjer so nezakonite kopije;
- pri zadevah v zvezi z neelojalno konkurenco, pri katerih toženec v Španiji nima podjetja, stalnega ali dejanskega prebivališča. V teh primerih lahko tožnik izbira med krajem, v katerem se je neelojalna konkurenca zgodila, in krajem, v katerem so nastale njene posledice;
- pri zahtevkih, ki se nanašajo le na varstvo in vzgojo mladoletnikov, ali preživalskih zahtevkih, ki jih en starš vložijo zoper drugega v imenu mladoletnika, če imata navedena dejanska prebivališča v različnih sodnih okrožjih. V teh primerih lahko tožnik izbira med sodiščem, kjer ima stalno prebivališče toženec, in sodiščem, kjer ima dejansko prebivališče otrok;
- na splošno velja, da se lahko tožbe, ki se nanašajo na izvrševanje pravic posameznih potrošnikov ali uporabnikov, obravnavajo pred sodiščem, kjer ima stalno prebivališče potrošnik, uporabnik ali toženec; izbira potrošnik.

2.2.2.2 Kdaj moram izbrati drugo sodišče namesto sodišča v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo)?

V naslednjih primerih veljajo obvezna pravila, na podlagi katerih se mora tožnik obrniti na sodišče, ki ni sodišče toženčevega stalnega prebivališča. V teh primerih stranke ne morejo izrecno ali tiho izbrati pristojnosti posameznega sodišča:

- pri stvarnih pravicah ali pravici do prejema najemnine iz nepremičnega premoženja ter zadevah, ki se nanašajo na etažno lastnino (*propiedad horizontal*): pristojno je sodišče okrožja, v katerem je nepremičnina;
- pri zapuščinskih zadevah: pristojnost se določi glede na pokojnikovo zadnje stalno prebivališče v Španiji ali kraj, kjer je večina zapuščine; izbira tožnik;
- pri zadevah, ki vključujejo pomoč osebam brez sposobnosti ali zastopanje takih oseb: obravnava jih sodišče kraja, v katerem zadevna oseba živi;
- pri varstvu temeljnih pravic pri civilnih sodiščih: te zadeve obravnava sodišče tožnikovega stalnega prebivališča, ali če ta nima stalnega prebivališča v Španiji, sodišče kraja, v katerem se je zgodilo dejanje, s katerim je bila kršena zadevna pravica;
- pri odškodninskih zahtevkih v zvezi z uporabo motornih vozil: pristojno je sodišče kraja, v katerem je nastala škoda;
- pri izpodbijanju sklepov družb: krajevna pristojnost se določi glede na registrirani sedež družbe;
- pri tožbah, s katerimi se zahteva ugotovitev, da nekateri splošni pogoji pogodbe niso del pogodbe ali da je posamezna določba neveljavna: pristojno je sodišče kraja tožnikovega stalnega prebivališča;
- pri ugotovitvenih tožbah za odpravo ali umik standardnih pogodbenih določb, če toženec v Španiji nima podjetja ali stalnega prebivališča: v teh primerih je pristojno sodišče kraja, v katerem je bila sklenjena standardna pogodba;
- pri tožbah za odpravo standardnih pogodbenih določb za varstvo kolektivnih ali skupnih interesov potrošnikov ali uporabnikov, kadar toženec v Španiji nima podjetja ali stalnega prebivališča: v teh primerih je pristojno sodišče kraja tožnikovega stalnega prebivališča;
- pri tožbah, s katerimi se od katere koli od naslednjih oseb zahteva izpolnjevanje njihovih obveznosti: zavarovalnica, oseba, ki je drugi prodala premično premoženje na obroke ali financirala nakup navedenega premoženja, ali oseba, ki je javno ponudila premično premoženje ali storitve, ki jih je druga oseba sprejela. V teh primerih je pristojno sodišče kraja stalnega prebivališča tožnika;
- pri tožbah tretjih oseb, s katerimi se izpodbija zaseg premoženja: pristojno je sodišče kraja stalnega prebivališča subjekta, ki je odredil zaseg;
- pri vlogah za prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitev ali razvezo zakonske zveze: pristojno je družinsko sodišče, če to ne obstaja, pa sodišče prve stopnje kraja, kjer imata zakonca skupno bivališče. Če ga nimata, je pristojno sodišče kraja zadnjega skupnega bivališča ali dejanskega prebivališča drugega zakonca. Če nič od navedenega ne obstaja, je pristojno sodišče posameznikovega stalnega prebivališča. Kadar se vloga vložijo na podlagi vzajemnega dogovora, je pristojno sodišče kraja zadnjega skupnega bivališča ali stalnega prebivališča katerega koli od zakoncev;
- pri zahtevkih, ki se nanašajo le na varstvo in vzgojo mladoletnikov, ali preživalskih zahtevkih, ki jih en starš vložijo zoper drugega v imenu mladoletnika: v teh primerih je pristojno sodišče kraja zadnjega skupnega bivališča staršev. Če starša živita v različnih sodnih okrožjih, lahko tožnik izbira med sodiščem toženčevega stalnega prebivališča in sodiščem otrokovega dejanskega prebivališča.

2.2.2.3 Ali lahko stranki izbereta sodišče, ki običajno ne bi bilo pristojno?

Splošno pravilo je, da je v Španiji krajevno pristojnost mogoče spremeniti; to pomeni, da lahko stranki izrecno ali tiho izbereta sodišče posameznega okrožja, če je zadevno sodišče stvarno pristojno.

Zainteresirane strani ga izrecno izberejo, kadar sklenejo izrecni dogovor, v katerem je navedeno konkretno okrožje, na ozemlju katerega so sodišča, pri katerih bodo vlagale vloge.

Tiha izbira nastane v naslednjih primerih:

- v primeru tožnika zgolj na podlagi dejstva, da se obrne na sodišče posameznega okrožja in vložijo zahtevek ali vlogo ali zahtevo, ki jo je treba vložiti pri sodišču, ki je zanjo pristojno;
- v primeru toženca, kadar se udeleži naroka in nato opravi katero koli procesno dejanje, razen predložitve pravočasne in pravilne vloge, s katero izpodbija pristojnost sodišča.

Zaradi morebitnih sprememb stalnega prebivališča strank, kraja predmeta spora ali namena postopka, ki nastanejo po začetku postopka, se pristojnost ne spremeni, saj se ta določi glede na okoliščine, kot so potrjene ob začetku postopka (*Perpetuatio iurisdictionis*).

Vendar pa velja:

Izrecna izbira ni mogoča v pogodbah na podlagi standardnih obrazcev, pogodbah, pri katerih je splošne določbe opredelila ena od strank, ali potrošniških pogodb oziroma pogodbah z uporabniki. V navedenih primerih pa je možna tiha izbira.

Izbira ni možna, kadar zakon določa obvezna pravila o krajevni pristojnosti.

Izbira ni možna v hitrih postopkih, postopkih glede plačilnih nalogov ali postopkih glede izterjave dolga.

3 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna specializirana sodišča?

Specializirana sodišča v Španiji zajemajo v nadaljevanju navedena sodišča.

Družinska sodišča, ki so sodišča prve stopnje. Kadar so družinska sodišča na voljo (običajno v središčih z veliko prebivalci), imajo izključno pristojnost nad družinskimi zadevami. Podrobneje, obravnavajo zadeve, ki se nanašajo na:

prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitev in razvezo zakonske zveze ter izvrševanje starševske odgovornosti nad mladoletniki.

Pravila o krajevni pristojnosti so enaka pravilom, ki se uporabljajo za sodišča prve stopnje, ki obravnavajo zadeve s področja družinskega prava, kadar v zadevnem okrožju ni specializiranega družinskega sodišča.

Socialna sodišča obravnavajo zahtevke s področja delovnega prava. Med njimi so individualni spori med zaposlenimi in delodajalci glede pogodb o zaposlitvi, spori glede kolektivnih pogajanj, zahtevki iz naslova socialne varnosti in zahtevki zoper državo glede njenih odgovornosti na podlagi delovnega prava.

Splošno pravilo je, da je krajevno pristojno sodišče kraja, v katerem delavec zagotavlja svoje storitve ali v katerem ima toženec stalno prebivališče; izbira tožnik.

Gospodarska sodišča delujejo na ravni provinc in obravnavajo gospodarske spore.

Ta sodišča obravnavajo zadeve, ki se nanašajo na katero koli zadevo v zvezi z insolventnostjo, razen kadar se insolventnost nanaša na posameznika, ki ni podjetnik: v teh primerih so pristojna nespecializirana sodišča prve stopnje.

Obravnavajo tudi povezane zadeve, ki se nanašajo na naslednja vprašanja:

- civilne finančne zahtevke zoper premoženje insolventne osebe, razen zahtevkov v postopkih, ki se nanašajo na sposobnost, starševstvo, zakonsko zvezo ali mladoletnike;
- korporativne tožbe za kolektivno odpoved, spremembo ali prekinitev pogodb o zaposlitvi, kadar je delodajalec insolventna stranka, ali tožbe za prekinitev ali odpoved pogodb z višjim vodstvom;
- Vse izvršilne ali začasne ukrepe zoper premoženje in ekonomske pravice insolventne stranke, ne glede na to, katero sodišče je izdalo odredbo;
- tožbe v zvezi s civilnopravno odgovornostjo zoper direktorje družbe, revizorje ali likvidacijske upravitelje zaradi škode ali izgube, ki jo je med postopkom v primeru insolventnosti utrpela insolventna stranka;
- zahtevki, ki se nanašajo na:

nelojalno konkurenco,

intelektualno lastnino in oglaševanje,

pravo družb in pravo, ki ureja zadruge,

domači ali mednarodni prevoz,

pomorsko pravo,

splošne pogoje pogodb,

uporabo arbitražnih pravil glede zgoraj navedenih vprašanj.

Pristojnost za začetek in obravnavo postopkov v primeru insolventnosti ima gospodarsko sodišče ozemlja, kjer je dolžnikovo središče glavnih interesov. Če ima dolžnik v Španiji tudi stalno prebivališče ter se kraj stalnega prebivališča in središča glavnih interesov razlikujeta, je za obravnavo zadeve pristojno tudi gospodarsko sodišče dolžnikovega stalnega prebivališča; izbira upnik, ki predloži vlogo.

Če je dolžnik pravna oseba, se domneva, da je središče njenih glavnih interesov tam, kjer ima registrirani sedež. Zato se morebitne spremembe registriranega sedeža v šestih mesecih pred vložitvijo vloge za začetek postopka v primeru insolventnosti ne upoštevajo.

Gospodarska sodišča v Alicanteju delujejo kot sodišča blagovnih znamk EU, kadar izvršujejo svojo izključno pristojnost za prvostopenjsko obravnavo katerega koli spora, ki jim je predložen na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti ali Uredbe Sveta (ES) št. 6 /2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti.

Kadar sodišča blagovnih znamk izvršujejo svojo pristojnost v navedenih zadevah, so pristojna na celotnem državnem ozemlju.

Poleg teh specializiranih sodišč lahko splošni svet za pravosodje (*Consejo General del Poder Judicial*) na podlagi zakona odloči, da kjer je več sodišč iste vrste, ima eno ali več takih sodišč izključno pristojnost za obravnavo nekaterih kategorij zadev ali nadzor nad izvrševanjem na zadevnem področju prava.

Ta pristojnost se je že izkoristila na več krajih, zlasti glede nesposobnosti in prisilne institucionalizacije zaradi duševne bolezni, kjer je bila pristojnost na splošno podeljena družinskim sodiščem.

Zadnja posodobitev: 14/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.